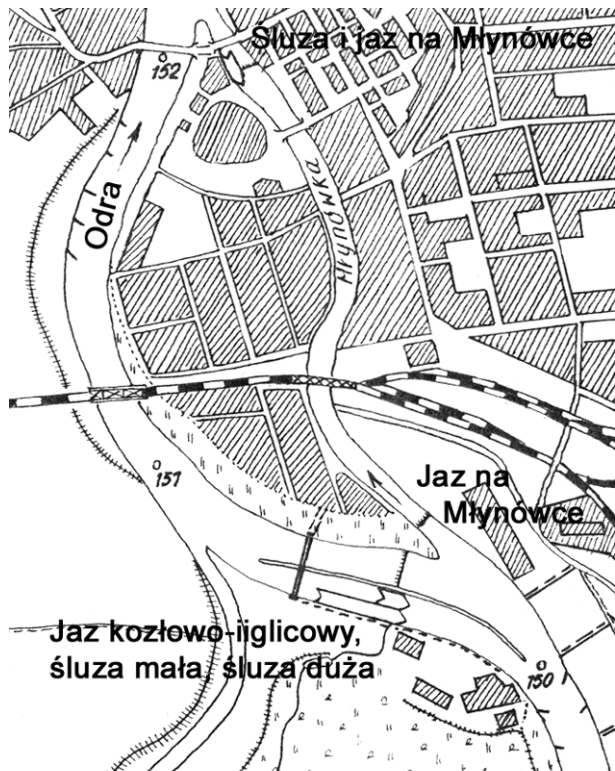
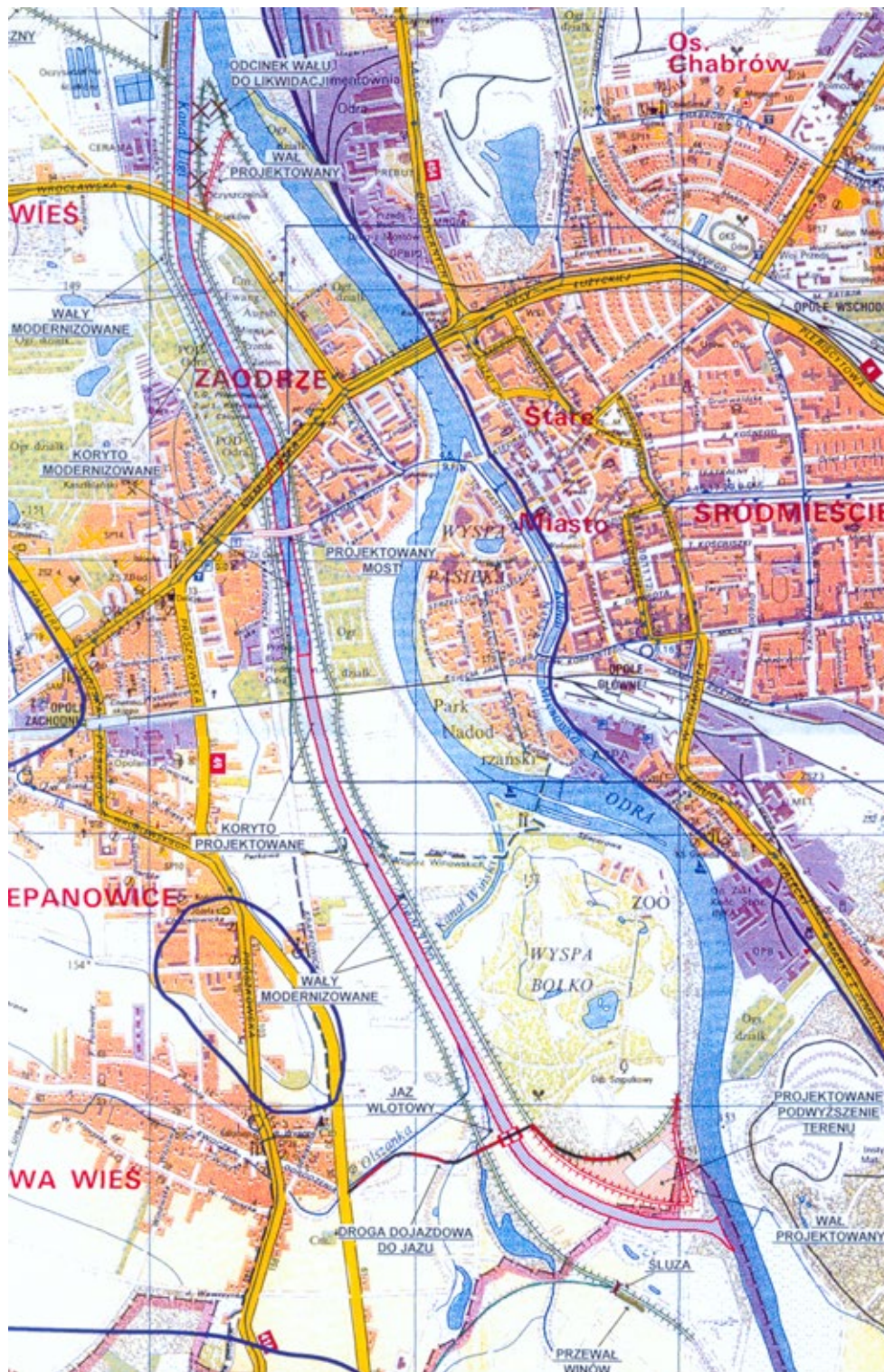

3.4.8. Stopień Wodny Opole.

Jest najważniejszym elementem Opolskiego Węzła Wodnego, zlokalizowany w m. Opole, gm. Opole, pow. opolski, woj. opolskie, rz. Odra km 150,50. Spad 2,10 m.

Opolski Węzeł Wodny - sytuacja obiektów hydrotechnicznych przed modernizacją węzła.

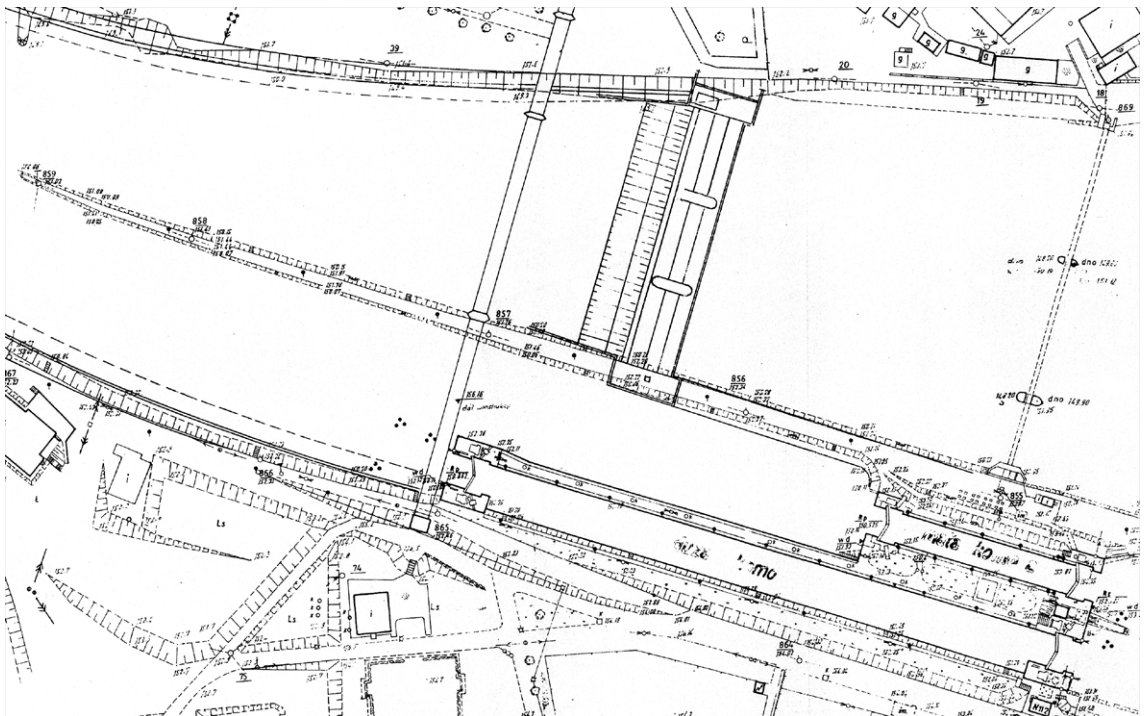
Opolski Węzeł Wodny. Opis obiektów według dokumentacji projektowej modernizacji węzła – wykonanych do 2002 roku.

Tworzą go następujące obiekty:

1. Jaz kłapowy, (z przepławką dla ryb), 2002-2007.

Jaz sektorowy Opole. Powyżej jazu - widoczny filar nurtowy nieczynnego jazu koźłowo-iglicowego.

Stopień wodny Opole – sytuacja jazu sektorowego oraz słuz: małej i dużej (pociągowej).

Jaz kłapowy Opole – widok z prawego brzegu od dolnej wody.

Źródło: <https://polska-org.pl/4261682,foto.html?idEntity=4642556>

Sterówka i kłapy (prawa i część środkowej - podniesionej) jazu Opole.

Źródło: <https://polska-org.pl/4261682,foto.html?idEntity=4642556>

2. Jaz stały na kanale Młynówki, 1886.

Jaz stały na Młynówce.

3. Jaz stały z upustem płuczającym na kanale Młynówki, 1893 ?.

4. Jaz klapowy na kanale ulgi, 2002.

Kanał ulgi w Opolu z jazem klapowym i mostem drogowym.

Jaz kłapowy na kanale ulgi z mostem drogowym.

5. Śluza komorowa na Młynówce 1886.

Jaz stały i śluza komorowa na Młynówce.

Wrota dolne i stary wodowskaz na głowie dolnej śluzy na Młynówce.

Wrota górne i komora śluzy na Młynówce na tle „opolskiej Wenecji”.

6. Śluza komorowa – mała, 1893 (w planie do przebudowy na dużą – od 2022 r.).

Fragment głowy śluzy małej Opole z łatą i punktem zerowym wodowskazu.

7. Śluza komorowa – duża, pociągowa, 1914.

Awanport dolny śluzy małej i komora śluzy dużej.

Nowoczesne wyposażenie sterowni śluz.

8. Zabudowa przystopniowa, 1893/1914.

Stopień wodny powstał w średniowieczu. W 1526 (1548 ?) roku przebudowywano rynnę jazu (upustu młynów lub dla statków). W 1801 roku odnotowano likwidację jazu. W 1886 zbudowano jaz i obecną śluzę komorową na Młynówce.

Budowa jazu stałego i śluzy komorowej na Młynówce.

Źródło: <https://polska-org.pl/627023.foto.html?idEntity=533808>

Kanalizacja rzeki spowodowała zamknięcie Młynówki jazem chroniącym miasto przed powodzią i zabezpieczającym odpowiednią głębokość żeglugową powyżej stopnia wodnego w Opolu, do stopnia Groszowice.

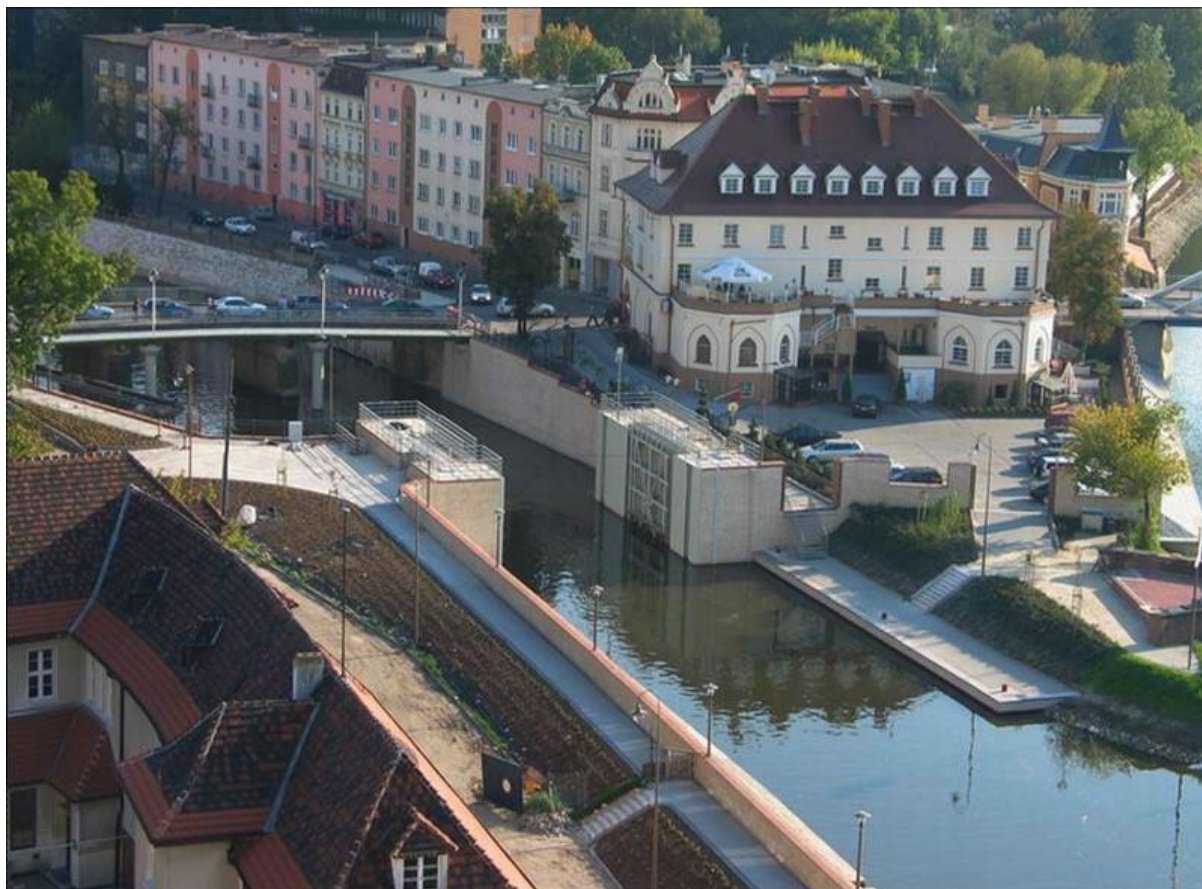
Stopień wodny na Odrze w obecnym kształcie powstał w roku 1893. W ramach I etapu kanalizacji rzeki Odry (1891-1897) od Koźła do ujścia Nysy Kłodzkiej wybudowano nowy jaz kozłowo-iglicowy z przepustem dla statków oraz śluzę komorową małą o wymiarach: 55 m. długości i 9,6 m. szerokości użytkowej.

W ramach II etapu kanalizacji rzeki Odry od ujścia Nysy Kłodzkiej do Wrocławia w latach 1905-1917 na stopniu wodnym Opole dobudowano w 1914 roku śluzę komorową dużą o wymiarach użytkowych 187 m. na 9,6 m. Śluzy i jaz wykonywano jako murowane z cegły klinkierowej o krawędziach wyłożonych ciosami granitowymi.. W ramach programu modernizacji jazów na Odrze W roku 1986 oddano do użytku nowoczesny jaz sektorowy, który zastąpił jaz kozłowo-iglicowy (120 metrów poniżej istniejącego jazu) jaz sektorowy trójprzęsłowy o świetle modułu 25 metrów. W czasie powodzi 1997 roku galeria jazu została zalana. W czasie przebudowy po powodzi

Opolskiego Węzła Wodnego wymieniono sektorowe zamknięcia jazu na klapowe. Śluza wymagała odmulenia.

Dla wielu aglomeracji miejskich nad górną i środkową Odrą ochronę przeciwpowodziową w pierwszej połowie XX wieku projektowano i realizowano w oparciu o powódź z 1903 roku (kanały ulgi). Rozwój Opola w kierunku zachodnim spowodował, że w 1935 roku przystąpiono do budowy kanału powodziowego. Jednak całe przedsięwzięcie inwestycyjne zrealizowano dopiero w latach 1999-2002, budując min jaz wlotowy dwuprzęsłowy klapowy w konstrukcji żelbetowej o napędzie hydraulicznym. W latach 2002-2007 wykonano na Kanale Młynówka prace hydrotechniczne, które zakończyło proces modernizacji systemu przeciwpowodziowego Opola i dorzecza Górnej Odry. Udrożniono i przebudowano koryto rzeki Odry na długości 3 km, przebudowano trzyprzęsłowy (3x25 =75 m. światła), sektorowy jaz Opole na jaz klapowy, wybudowano śluzę wlotową, zamykającą dopływ wody z Odry do Młynówki oraz bramę przeciwpowodziową na wylocie Młynówki do Odry, przeprowadzono remont renowacyjny i odtworzeniowy zabytkowego jazu i XIX wiecznej śluzy na Młynówce. Prace: kompleksowa dokumentacja projektowa, nadzory autorskie, dokumentacja powykonawcza wykonała firma DHV Hydroprojekt Sp. z o.o. – obecnie: HaskoningDHV Polska Sp. z

o.o. Prace budowlane: firma SKANSKA.

Brama przeciwpowodziowa na wylocie Młynówki do Odry.

Źródło: [Ochrona przeciwpowodziowa Opola - Royal HaskoningDHV](#)

Do końca XIX wieku niemal na całej długości młynówki funkcjonowały nabrzeża portowe zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw i urzędzeń miejskich – głównie młynów, które nadały nazwę starymu korytu Odry. To niezwykle ważne i niezbadane do końca miejsce w historii miasta – nazywane zostało przez jego mieszkańców „opolską Wenecją”. 10 czerwca 2007 r. uruchomiona została iluminacja tzw. Opolskiej Wenecji, czyli fragmentu Młynówki od Mostu Katedralnego do Zamkowego. Wartością zabytkową są zachowane budowle hydrotechniczne Młynówki (jaz i śluza przywrócone żegludze) oraz przestrzenny układ późniejszych budowli stopnia wodnego z usytuowaniem nowego jazu sektorowego (a obecnie klapowego) poniżej starego jazu kozłowo-iglicowego. Jest to typowe rozwiązanie modernizacji kaskady wodnej Odry. Zachowała się część stała jazu pierwotnego (kozłowo-iglicowego), która ma znaczenie drugorzędne. Kanał ulgi w Opolu stanowi największe i najważniejsze przedsięwzięcie inwestycyjne w zakresie poprawy stanu ochrony przeciwpowodziowej w Polsce, podjęte po powodzi 1997 r.

Przepust wałowy (przewał) dla wód powodziowych między projektowanym polderem Winów a kanałem ulgi w Opolu.